

De Apocalyps – Oorzaken en gevolgen van de Eerste Wereldoorlog

Precies 100 jaar geleden kwam het Verdrag van Versailles tot stand. Dat verdrag regelde de uitkomsten van de *Eerste Wereldoorlog*, die van 1914 tot en met 1918 wereldwijd een vernietigend spoor had achtergelaten.

Deze wereldbrand, ook wel *Apocalyps* genoemd, had toen het immense aantal van 18 miljoen levens gekost, plus ongeveer evenveel oorlogsinvaliden. Hiernaast leidde de *Great War* onder veel meer tot de val van drie keizerrijken (Duitsland, Oostenrijk, Rusland) en het Ottomaanse Rijk. Per saldo kende de *Groote Oorlog* alleen maar verliezers.

In de meeste Europese landen heeft de *Great War* in 2018 veel aandacht gekregen, vooral op 11 november, *Remembrance Day*, te vergelijken met onze 4 mei herdenking.

In Nederland leeft de *Eerste Wereldoorlog* veel minder, want Nederland was in 1914-1918 neutraal. Daardoor krijgt dit immense drama bij ons weinig aandacht en weet men er in ons land in het algemeen vrij weinig over.

De vraag door welke oorzaken en door welke partijen de Eerste Wereldoorlog is veroorzaakt, zorgt in de rest van Europa nog altijd voor heftige discussie en controverse. Veelal wijst de beschuldigende vinger naar Duitsland, maar dat is wat te kort door de bocht. Onder historici geldt het nog altijd als het grootste vraagstuk nait de moderne geschiedenis.

Geen van de vijf Europese grootmachten uit die tijd (het British Empire, de republiek Frankrijk, het Duitse keizerrijk, de Dubbelmonarchie Oostenrijk-Hongarije en het Russische keizerrijk) kan zich vrijpleiten, integendeel: elke grootmacht heeft bijgedragen aan het ontstaan van deze catastrofe, of heeft deze niet weten te voorkomen.

In het algemeen was men hierbij uit op een lokaal en kortdurend conflict dat winst zou opleveren, zoals men bij eerdere oorlogsconflicten gewend was. In plaats daarvan oogstte men echter een wereldoorlog, die vier jaar heeft geduurd en per saldo alleen maar verliezers kende en die tot overmaat van ramp leidde tot de nog rampzaliger Tweede Wereldoorlog.

Mijn lezing, heeft als doel de complexe thematiek voor eenieder toegankelijk te maken. Ik zal eerst de grote lijnen van de Europese geschiedenis van de 19^e eeuw aanstippen, gevolgd door de belangrijkste stromingen in de zeer omvangrijke literatuur over schuldvraag en oorzaken. En passant komt ook een aantal gevolgen van de Eerste Wereldoorlog aan bod.

In de voordracht zal ik speciale aandacht besteden aan de m.i. opmerkelijke parallellen tussen toen en nu. Veel van wat zich nu afspeelt, zoals de Brexit-affaire, de versterkte as Parijs-Berlijn en het tromgeroffel van Erdogan, valt tot op zekere hoogte vanuit de *Apocalyps* te verklaren.

De presentatie bestaat in verschillende varianten, waaronder:

- presentatie A van een uur (zonder pauze), met ca 100 illustraties;
- presentatie B van anderhalf (excl. pauze), met ca 150 illustraties;
- presentatie C van ruim twee uur (excl. pauze), met ca 200 presentaties.

Vergoeding van reiskosten en € 75 (A), resp. € 100 (B) of € 125 (C) tegemoetkoming in de productiekosten wordt bijzonder op prijs gesteld.

Voor belangstellenden is na afloop een fraai geïllustreerde uitgave van presentatie C in boekvorm beschikbaar, à € 15 p/st.

Apparatuur:

- ik neem laptop, beamer, afstandsbediening, laserpointer en katheders mee.
- de organisator wordt gevraagd voor een projectiescherm te zorgen.

Jan Pieter Six
(jhr.mr. J.P.H. Six)
Burg. Damsstraat 29
5037 NP Tilburg
+316 1450 6676
jps@sixcsr.nl
www.sixcsr.nl

